

## Nr 208.

Av herrar **Petrén** och **Wagnsson**, om höjning av anslaget till ökade medel för uppehållande av serafimerlasarettets verksamhet.

För detta ändamål har Kungl. Maj:t för budgetåret 1934/1935 begärt anslag till samma belopp som det för innevarande budgetår för ändamålet beviljade eller 470,000 kronor. *Direktionen för serafimerlasarettet* hade emellertid gjort framställning om att förstärkningsanslaget för uppehållande av serafimerlasarettets verksamhet måtte höjas till samma belopp, som för ändamålet utgick för budgetåret 1931/1932 eller med 510,000 kronor, och motiverade den sålunda begärda höjningen därmed, att för åtskilliga utgiftsposter, såsom för läkemedel, kosthåll samt instrument, apparater och andra inventarier, erfordrades högre belopp, och att posten till avlöningar och pensioner måste på grund av ökat behov av läkare och sköterskor upptagas till högre belopp än i staten för innevarande budgetår. I denna beräknades ingen höjning i anledning av förra riksdagens bifall till herr Holmgrens vid densamma väckta motion om sju underläkares avlöning med vardera 1,800 kronor pr år jämte dyrtidstillägg enligt för statens befattningshavare i s. k. nyreglerade verk gällande grunder. *Direktionen för serafimerlasarettet* anför i ovannämnda skrivelse, att anvisandet av särskilda medel för detta ändamål i fortsättningen torde vara nödvändigt. Därjämte har *direktionen* på grund av det under de senaste åren ofantligt ökade arbetet vid serafimerlasarettets röntgenavdelning och vissa av dess polikliniker i sina anslagsberäkningar för nästa budgetår upptagit några nya läkarlöner eller i ett fall förhöjd lön, varom framställningar gjorts i särskilda skrivelser. De nya läkarlönerna gälla ytterligare en läkare vid dels den medicinska polikliniken, dels polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar, samt läkaren vid den psykiatriska polikliniken, vilken hittills endast åtnjutit förmånen av fri kost, och en hittills oavlönad underläkarbefattning vid röntgenavdelningen. Den begärda löneförhöjningen åter gäller den biträdande läkaren vid den neurologiska polikliniken.

I sin ovannämnda motion framhöll professor Holmgren, att det nuvarande antalet läkare vid den medicinska polikliniken, vilket utgör 3, är i minsta laget, då besökssiffran vid denna poliklinik uppgick till 28,000 per år. Denna uppgift hänförde sig till kalenderåret 1932. Under förra året steg emellertid besökssiffran vid den medicinska polikliniken till över 35,000. Denna siffra belyser synnerligen bjärt behovet av ytterligare en läkare vid denna poliklinik. Följden av den nuvarande läkarknappheten blir, att patienter, som anmäla sig kl. 8—9, kunna få vänta på undersökning till kl. 16—18, ett förhållande som för de sjuka måste betecknas som fullständigt olidligt. Då det icke i längden är möjligt, att 3 läkare, om än aldrig så rutinerade,

kunna vare sig till patienternas eller egen tillfredsställelse undersöka och föreskriva behandling för vida mer än 100-talet sjuka per dag, kunna nuvarande förhållanden leda till nödvändigheten av inskränkning i antalet å polikliniken behandlade patienter. Då emellertid poliklinikerna utgöra en av sjukhusets största inkomstkällor — enligt till oss lämnad uppgift inbetalades under förra budgetåret till serafimerlasarettet av poliklinikbesökande eller för dem ansvarande institutioner över 253,000 kronor — torde en inskränkning av patienttalet komma att bli för staten vida dyrare än en ny läkarbefattning. Såväl från ekonomisk som från human synpunkt är alltså direktionens begäran om ytterligare en läkare vid den medicinska polikliniken ett välbefogat krav. Som löneförmåner för denne läkare har direktionen begärt ett årligt arvode å 3,600 kronor jämte därå löpande dyrtidstillägg — att utgå av inflytande poliklinikinkomster — samt fri kost.

Den argumentering, som gäller för inrättandet av en ny läkarbefattning å den medicinska polikliniken, kan i stort sett tillämpas även med avseende på den av direktionen begärda nya läkarbefattningen vid polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar, där antalet besökande också är i ständigt stigande. För en ny läkare vid denna poliklinik har direktionen begärt en kontant avlöning av 3,400 kronor jämte dyrtidstillägg.

Till läkaren vid den psykiatriska polikliniken, vilken — som nämnts — hittills endast haft förmånen av fri kost, har direktionen begärt ett arvode å 2,400 kronor jämte dyrtidstillägg, med vilken löneförmåns beviljande emellertid förmånen av fri kost skulle upphöra. Med hänsyn till denne poliklinikläkares svåra uppgift, krävande ej endast skolning och erfarenhet utan även särskilda personliga egenskaper, synes oss ifrågavarande begäran vara synnerligen blygsam.

Slutligen har direktionen, hänvisande till en skrivelse av chefen för röntgeninstitutet, professor Forssell, begärt avlöning till ytterligare en underläkare vid röntgenavdelningen med ett arvode av 3,600 kronor jämte dyrtidstillägg samt fri kost och rum, därest sådant å sjukhuset vore tillgängligt för ändamålet. Som motivering till denna begäran har professor Forssell framhållit arbetsuppgifternas kolossala tillväxt, icke minst på grund av den stora ökningen av från poliklinikerna remitterade patienter. Medan antalet läkare å röntgenavdelningen icke ökats sedan 1929 har antalet undersökningar å densamma vuxit från cirka 10,000 år 1930 till 18,000 år 1933. På grund av denna enorma ökning av arbetet har direktionen funnit sig nödsakad att inrätta en tillsvidare oavlönad ny läkarbefattning vid röntgenavdelningen. Det synes oss emellertid vara orimligt, att denne läkare skulle i fortsättningen fullgöra sin tjänst utan någon ersättning.

Som nämnts har direktionen vidare begärt ökning uti arvodet till den biträdande läkaren vid den neurologiska polikliniken. Denne läkare är för närvarande avlönad med 1,800 kronor för år, vartill kommer arvode med 900 kronor såsom föreståndare för allmänna elektricitetsinrättningen vid lasarettet. Med inräknande av detta arvode har direktionen till denna läkarbefattning begärt en avlöning av 4,800 kronor för år jämte dyrtidstillägg.

Serafimerlasarettets nervpoliklinik, vid vilken tvenne läkare arbeta, mottager — enligt oss lämnad uppgift — för närvarande 40 à 60 patienter dagligen, understundom än flera, och är härvid att märka, att de neurologiska fallen ofta äro av sådan art, att undersökningen är mycket tidsödande. Då här ifrågavarande läkare på grund av den stora arbetsbördan vid sjukhuset saknar tid och möjlighet för privatpraktik, måste väl hans nuvarande ringa avlöning betraktas som oskälig. Därtill kommer att den begärda höjningen anses vara nödvändig för att det skall bli möjligt att på längden erhålla en tillräckligt kvalificerad läkare för denna befattning.

Frånsett sistnämnda löneförhöjning har *statskontoret* ansett sig icke kunna motsätta sig direktionens här relaterade yrkanden.

Utöver dessa lönekrav har direktionen begärt bemyndigande att få till den eller de läkare vid lasarettet, vilka ha uppdrag att vara personalläkare med skyldighet att även göra sjukbesök hos den vid lasarettet anställda personalen, utbetala en årlig ersättning av 1,000 kronor. Denna rimliga begäran har tillstyrkts av *medicinalstyrelsen*.

Slutligen har direktionen hemställt om hemyndigande att till sådana gifta läkare, som åtnjöte fri kost vid lasarettet önskade och prövades utan olägenhet för sjukvården kunna intaga alla eller vissa måltider i sina hem, få utbetala en ersättning, motsvarande de belopp, som till lasarettet erlades av de läkare utan förmån av fri kost, vilka erhöles medgivande att å lasarettet intaga sina måltider. (För närvarande utgör detta belopp 2 kronor 50 öre för dag.) Denna begäran har *statskontoret* icke heller ansett sig böra motsätta sig med hänsyn till de här ifrågavarande läkarnas låga avlöningar.

Givetvis kunna de av de i ärendet hörda myndigheterna tillstyrkta önskemålen från direktionen icke bliva tillgodosedda utan att serafimerlasarettet erhåller ökat anslag. För sin del har *statskontoret* ansett sig kunna vara med om en höjning till det belopp, varmed förstärkningsanslaget för upprätthållande av serafimerlasarettets verksamhet beviljades för budgetåret 1932/1933 eller 490,000 kronor.

Anslutande oss till denna ståndpunkt få vi hemställa,

att riksdagen måtte — för möjliggörande av Kungl. Maj:ts bifall till här ovan relaterade framställningar från direktionen för serafimerlasarettet — för budgetåret 1934/1935 anvisa ett *extra* anslag av 490,000 kronor till beredande av ökade medel för upprätthållande under samma tid av serafimerlasarettets verksamhet.

Stockholm den 23 januari 1934.

*Alfred Petrn.*

*Ruben Wagnsson.*